

Zestaw zagadnień językowo- gramatycznych do realizacji w klasie I

1.	orzeczenie imienne - esse
2.	deklinacja I, II (rzeczowniki i przymiotniki)
3.	koniugacja I, II, III, IV
4.	deklinacja V
5.	infinitivus praesentis activi
6.	indicativus imperfecti activi
7.	imperativus praesentis activi
8.	zaimek względny - qui, quae, quod
9.	liczebniki łacińskie; unus, duo, tres - odmiana
10.	indicativus imperfecti activi: esse, posse
11.	deklinacja IV
12.	indicativus perfecti activi
13.	indicativus plusquamperfecti activi
14.	accusativus cum infinitivo
15.	deklinacja III - typ spółgłoskowy, samogłoskowy, mieszany
16.	zaimek pytajny - Quis? Quid?
17.	indicativus futuri I activi - kon. I, II, III, IV
18.	dativus possessivus
19.	indicativus futuri exacti activi
20.	przymiotniki deklinacji III
21.	zaimek wskazujący: is, ea, id
22.	zaimki osobowe: ego, tu, nos, vos
23.	indicativus praesentis passivi - kon. I i II, III, IV

24.	infinitivus praesentis passivi
25.	indicativus imperfecti passivi - kon. I - IV
26.	indicativus futuri I passivi - kon. I, II, III, IV
27.	składnia nazw miast
28.	supinum i participium perfecti passivi
29.	indicativus perfecti passivi
30.	infinitivus perfecti passivi
31.	infinitivy w ACI, w zdaniu od "qui, quae, quod"
32.	indicativus futuri II passivi
33.	indicativus plusquamperfecti passivi
34.	złożenia z esse
35.	gerundium
36.	ipse, ipsa, ipsum
37.	nominativus cum infinitivo
38.	participium praesentis activi
39.	(nie)regularne stopniowanie przymiotników
40.	stopniowanie przysłówków

Kultura antyczna – zakres materiału w klasie pierwszej

(uzupełnienia do nauki językaI)

Semestr I	
1. Mitologia rzymska	<ul style="list-style-type: none">• Obowiązuje cała zarówno z opracowania J. Parandowskiego jak i podania o bohaterach z okresu królewskiego i wczesnej republiki• Panteon bóstw rzymskich.
2. Geografia starożytnego Rzymu od założenia miasta do wojen punickich	<ul style="list-style-type: none">• Wskazujemy na mapie usytuowanie Lacjum, miast etruskich, rozmieszczenie plemion na terenie Italii, kolonie greckie, wszystkie miejsca, które pojawiają się w tekstach.
3. Chronologia dziejów Rzymu	<ul style="list-style-type: none">• Od założenia miasta do wojen punickich (753 – 264)• Granice imperium Romanum na poszczególnych etapach rozwoju – wg mapy
4. Rolnictwo i handel w Rzymie	<ul style="list-style-type: none">• Rzymianie jako rolnicy – czym się zajmowali, co uprawiali, co i gdzie sprzedawali. Kto uprawiał w Rzymie ziemię?
5. Jak ubierali się Rzymianie?	<ul style="list-style-type: none">• Jak nazywał się strój Rzymianina, z czego się składał ? Czy wszyscy ubierali się tak samo ?
6. Sytuacja kobiet w starożytności, szczególnie w Rzymie.	<ul style="list-style-type: none">• Jak ubierały się kobiety ? Czym się zajmowały ? Jaką miały pozycję? Kto to była <i>matrona Romana</i> i jaką pełniła rolę w rodzinie rzymskiej? Wymień sławne Rzymianki z czasów królewskich i republikańskich. Czym się wslawiły ?
7. Szkoła rzymska, etapy kształcenia	<ul style="list-style-type: none">• Co oznaczają terminy <i>Ludus</i> i <i>Schola</i>? Jak przebiegało wykształcenie Rzymianina? Co oznaczał termin <i>In foro esse</i> ? Czy Rzymianie byli wykształceni?
8. Książka w starożytności	<ul style="list-style-type: none">• Jak wyglądały książki w starożytności ? Czy były powszechnie używane ? Kto z nich korzystał ? Gdzie w starożytności były biblioteki ? Wymień je.
9. Położenie i zabudowa Rzymu od powstania miasta do schyłku republiki	<ul style="list-style-type: none">• Topografia miasta w okresie królewskim (co wybudowali w mieście poszczególni królowie). Topografia miasta w okresie republiki. Rola forum, najważniejsze budowle, bazyliki, świątynie. Septimontium: nazwy wszystkich wzgórz. Rola Palatynu i Kapitolu

10. Siedmiu królów rzymskich	<ul style="list-style-type: none"> • Królowie rzymscy w kolejności sprawowania władzy. Wydarzenia związane z panowaniem poszczególnych władców – chronologia wydarzeń, mity, opowieści. Konflikt z Tarkwiniuszami, wypędzenie królów, walki o odzyskanie tronu.
11. Legendy o bohaterach (okres królewski i republikański)	<ul style="list-style-type: none"> • Eneasza, Julusa, Romulusa i Remusa, porwanie Sabine, Tarpeja, Horacjusze i Kuracjusze, Lukrecja, Brutus, 300 Fabiuszy, Publiusz Waleriusz Publikola, Horacjusz Kokles, Mucjusz Scewola, Klelia, Koriolan, Cyncynat, Wirginia, Kamillus
12. Mity kręgu trojańskiego	<ul style="list-style-type: none"> • Iliada i Odyseja – mity spisane przez Homera
13. Wędrówka Eneasza	<ul style="list-style-type: none"> • Szlak tułaczki Eneasza i jego perypetie na terenie Italii, założenie miasta.
14. Ustanowienie republiki, <i>cursus honorum</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Okoliczności ustanowienia ustroju republikańskiego. Jakie konkretne zmiany polityczne nastąpiły. Jaka powstała różnica w organizacji państwa rządzonego przez królów i republiki? Co oznacza termin <i>cursus honorum</i> - jakie urzędy obejmuje i jakie są kompetencje urzędników. Jakie urzędy są spoza <i>cursus honorum</i>, kto mógł je sprawować, jakie miał uprawnienia. Kiedy urzędnicy obejmowali władzę i na jak długo. Jaka była rola i uprawnienia senatu? Ilu było senatorów? Dlaczego nazywano ich <i>patres</i>? Kto mógł zostać senatorem? Jak długo trwała kadencja?
15. Problemy społeczne Rzymu republikańskiego	<ul style="list-style-type: none"> • Kolejne secesje na <i>Mons Sacer</i> – przyczyny i skutki tych wystąpień, <i>decemviri legibus scribundis</i>. Wyjaśnij terminy: <i>patrycjusze</i>, <i>plebejusze</i>
16. Kodyfikacja prawa	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Lex duodecim tabularum</i>, co zmieniła kodyfikacja prawa w Rzymie? W jaki sposób Rzymianie zapoznawali się z przepisami prawa po jego kodyfikacji? Co zawierały przepisy – podaj przykłady.
17. Nazwisko rzymskie	<ul style="list-style-type: none"> • Z czego składa się nazwisko rzymskie, co oznaczają poszczególne jego części i skąd pochodzą? Jak nazywali się niewolnicy a jak wyzwolenicy? Jakie nazwiska nosiły kobiety. Czytanie pełnych nazwisk z ich skrótów.

Semestr II	
18. Podbój Italii przez Rzym	<ul style="list-style-type: none"> • Konflikty z poszczególnymi plemionami. Szczególnie zatarg z królem Epiru Pyrrusem.
19. Konflikt Rzymu z Kartagią	<ul style="list-style-type: none"> • Pierwsza wojna punicka. Spór o Sycylię. Bitwy. Skutki wojny. Sytuacja Rzymu po I wojnie.
20. II wojna punicka	<ul style="list-style-type: none"> • Wodzowie rzymscy i kartagińscy. Factiones w Rzymie. Przejście Hannibala przez Alpy. Sytuacja w Rzymie po bitwie pod Kannami. Przebieg wojny i jej skutki dla Rzymu i Kartaginy. Sytuacja Hannibala.
21. Rzym w konflikcie z Macedonią i Syrią.	<ul style="list-style-type: none"> • Przebieg wojen macedońskich. Sprawa Grecji. Zburzenie Koryntu. Konflikt syryjski. Skutki wojen dla Rzymu. Rola Katona i Scypiona.
22. III wojna punicka	<ul style="list-style-type: none"> • Przyczyny i przebieg. Zakończenie walk w Macedonii i Syrii. Nowe prowincje. Zakończenie konfliktu rzymsko – kartagińskiego (walki w Hiszpanii).
23. Wybitni Rzymianie	<ul style="list-style-type: none"> • Appius Claudius Caecus, Marcus Porcius Cato, Scipio Africanus.
24. Rzym po wojnach punickich – sytuacja społeczna	<ul style="list-style-type: none"> • Działalność i próby reform braci Grakchów. Stronnictwa polityczne w Rzymie
25. Literatura rzymska okresu archaicznego do zakończenia wojen punickich.	<ul style="list-style-type: none"> • Epoka przedliteracka – twórczość anonimowa, Appiusz Claudius • Poezja okresu archaicznego: Liwiusz Andronik, Newiusz, Enniusz. • Pisarstwo Katona.
26. Pozycja Rzymu w basenie Morza Śródziemnego	<ul style="list-style-type: none"> • Rzym po wojnach punickich. Granice Imperium. Rozmieszczenie prowincji (mapa) • Koło Scypionów
27. Rzym styka się ze światem greckim	<ul style="list-style-type: none"> • Medycyna grecka w Rzymie. Sposoby leczenia, lekarze.
28. Tradycja klasyczna	<ul style="list-style-type: none"> • Pliniusz Starszy i Młodszy – encyklopedyści. Wpływ kultury antyku na dzieje nowożytne (w kontekście odkryć Potockiego)
29. Dom rzymski	<ul style="list-style-type: none"> • dom rzymski

Wiedza i umiejętności. Uczeń po pierwszym roku nauki w klasie klasycznej:

- ❖ samodzielnie przekłada teksty preparowane i proste oryginalne;
- ❖ rozumie realia kulturowe w nich zawarte – w szczególności w odniesieniu do historii, mitologii i kultury starożytnego Rzymu i Grecji;
- ❖ potrafi wykorzystać w pracy nad tekstem wiedzę wyniesioną z lektur obowiązkowych oraz z zajęć WOK;
- ❖ sprawnie posługuje się słownictwem i gramatyką w zakresie odpowiadającym treściom programowym pierwszego roku nauki;
- ❖ zna i rozumie przysłowia łacińskie (wg podręcznika);
- ❖ dostrzega związki języków klasycznych z językiem polskim i językami obcymi;
- ❖ rozumie terminologię współczesną opartą na językach klasycznych i potrafi z niej korzystać;
- ❖ dostrzega związki kultury śródziemnomorskiej (antyku grecko – rzymskiego) z kulturą polską i europejską;
- ❖ potrafi samodzielnie interpretować i komentować teksty (w oryginale i w przekładzie) autorów klasycznych;
- ❖ potrafi wykorzystać wiedzę o antyku do interpretacji aktualnych wydarzeń społecznych, politycznych i kulturalnych.